

בבית המשפט העליון

בר"מ 5814/22

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

המבקשת: טירנגו מקונן

נגד

המשיבים: 1. רשות האוכלוסין וההגירה - ועדה
הומניטרית/שרת הפנים
2. בית הדין לעררים
3. בית המשפט המחוזי בירושלים

בקשת רשות ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים בעמ"נ 63297-07-22 מיום 23.8.2022 שניתן על-ידי כבוד השופטת פ' נויבירט; ובקשה למתן צו ביניים

בשם המבקשת: עו"ד אלירן בללי

בשם המשיבים: עו"ד מוריה פרימן

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים, בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים, בעמ"נ 63297-07-22 (השופטת פ' נויבירט), מיום 23.8.2022, שבגדרו נמחק ערעור שהגישה המבקשת על פסק הדין של בית הדין לעררים בירושלים (הדיין ד"ר י' ברוך), מיום 27.7.2022, מחמת אי-תשלום אגרה וערבוני. בנוסף, מופנית הבקשה דנן גם כלפי החלטת ביניים, שניתנה על-ידי בית המשפט לעניינים מינהליים (השופט א' נחלון), ביום 2.8.2022, שבגדרה נדחתה בקשת המבקשת למתן צו ביניים, אשר יורה למשיבה – רשות האוכלוסין וההגירה – ליתן לה אשרת שהייה זמנית, שתאפשר לה לעבוד בתחומי ישראל, עד אשר תוכרע בקשתה למתן מעמד מטעמים הומניטריים.

העובדות הדרושות לעניין

2. עניינו של ההליך, בבקשת המבקשת, אזרחית אתיופיה השוהה בישראל מאז שנת 2017, להסדרת מעמדה בתחומי ישראל. תחילה, בגדרי הליך מדורג, למתן מעמד מכוח

נישואין לאזרח ישראל, קיבלה המבקשת רישיון לישיבת ביקור מסוג ב/1 (עובדת זמנית), למשך חצי שנה, ולאחר מכן 'שודרג' מעמדה לרישיון לישיבת ארעי מסוג א/5. דא עקא, ההליך המדורג נפסק ביום 18.6.2018, מחמת ניתוק הקשר הזוגי בין המבקשת לבין בן-זוגה הישראלי. בהמשך, ביום 24.12.2018, הוגשה בקשה נוספת להסדרת מעמדה של המבקשת, הפעם מכוח קיומו של קשר זוגי עם ישראלי אחר, שעמו הביאה לעולם, בשלב מאוחר יותר, ילד משותף. גם הפעם, ניתן למבקשת רישיון לישיבת ביקור מסוג ב/1 למשך שנה, ובהמשך הוארך תוקפו מעת לעת, עד יום 31.3.2021. על-פי הנטען בתגובת המשיבה, ביום 12.4.2021 פנה בן הזוג ללשכת רשות האוכלוסין וההגירה, וביקש לבטל את הבקשה למתן מעמד למבקשת, מכוח חיים משותפים עמו. בפנייתו ציין, כי הקשר הזוגי עם המבקשת פקע כשנה קודם לפנייתו, ועתה הוא מעוניין לפתוח הליך מדורג עם בת זוג חדשה.

3. ביום 22.2.2022, בחלוף כשנה ממועד פקיעת הרישיון האחרון, הגישה המבקשת בקשה להסדרת מעמדה מטעמים הומניטריים, בטענה כי הופעלה כלפיה אלימות מצד בן זוגה השני. לבקשתה-זו, צירפה המבקשת מסמכים שמהם עולה, בין היתר, כי שהתה במעון לנשים מוכות, מיום 10.3.2021 ועד יום 8.7.2021. בחודש מרץ 2022, נערך למבקשת ראיון בלשכת רשות האוכלוסין בראשון לציון. לאחר מכן, על-פי נהלי המשיבה, הועברה הבקשה לוועדה הבינמשרדית לעניינים הומניטריים (להלן: הוועדה הבינמשרדית), לצורך בחינתה.

4. בהמשך פנתה המבקשת באמצעות בא-כוחה, מספר פעמים, לפקידי לשכת האוכלוסין בראשון לציון, בבקשה למתן החלטה בעניינה בהקדם האפשרי. לאחר שלא הסתפקה בתשובות שניתנו לה, הגישה המבקשת ערר לבית הדין לעררים, בבקשה למתן סעד שיורה למשיבה לקבל החלטה בעניינה בהקדם האפשרי. לצד זאת, הגישה המבקשת גם בקשה למתן צו ביניים, שלפיו יוענק לה רישיון לישיבת ארעי מסוג א/5, ולכל הפחות רישיון לישיבת ביקור מסוג ב/1, עד למתן החלטה בעניינה. זאת, על מנת לאפשר לה לעבוד בתקופה זו, ולכלכל את עצמה ואת בנה.

5. ביום 17.7.2022 דחה בית הדין את הבקשה למתן צו ביניים, וביום 27.7.2022 ניתן פסק דין הדוחה גם את הערר גופו. בפסק הדין, ציין בית הדין, כי אמנם המשיבה נדרשת לפעול בזריזות בעת בחינת בקשות כגון דא, אך הוסיף וקבע, כי בנסיבות העניין דנן, לא נפל פגם בהיבט זה, נוכח הבהרת המשיבה, בתשובתה לערר, כי בכוונתה להביא את הבקשה לדיון לפני הוועדה הבינמשרדית תוך 90 ימים, וכי החלטה צפויה להינתן עד 30 ימים ממועד הדיון. לצד האמור קבע בית הדין, כי "לפנים משורת הדין, הריני מורה כי עד 30 ימים לאחר קבלת החלטת הוועדה הבינמשרדית בעניינה של העוררת, לא יינקטו נגד

העוררת הליכי אכיפה כלשהם. זאת, מבלי לקבוע מסמרות באשר לזכותה של העוררת לקבל מעמד על ידי הוועדה הבינמשרדית [...]”.

6. המבקשת לא השלימה עם החלטת בית הדין, והגישה ערעור לבית המשפט לעניינים מינהליים. לצד הודעת הערעור, הגישה המבקשת גם בקשה למתן צו ביניים. בהחלטה מיום 2.8.2022, דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה למתן צו ביניים, משמצא כי מדובר בבקשה למתן צו עשה; כי הסעד המבוקש יביא לשינוי מצב קיים, באשר המבקשת חסרת מעמד זה למעלה משנה; כי הסעד המבוקש בערעור חופף לסעד שהתבקש בגדרי הבקשה למתן צו ביניים; כי אין דחיפות במתן סעד כאמור, משבית הדין ממילא קבע, כי בשלב זה לא ינקטו הליכי אכיפה נגד המבקשת, עד חלוף 30 ימים ממתן החלטה בבקשתה להסדרת מעמד; וכי סיכויי הערעור אינם גבוהים, שכן “לא מן הנמנע שייקבע כי פרק הזמן שנקצב למתן החלטה בבקשתה אינו חורג מהסביר על רקע מכלול נסיבות העניין”.

7. ביום 23.8.2022, הורתה רשמת בית המשפט המחוזי על מחיקת הערעור, מחמת אי-תשלום אגרה וערבון.

8. מכאן בקשת רשות הערעור שלפני, המופנית הן כלפי מחיקת הערעור, הן כלפי החלטת הביניים שבגדרה נדחתה הבקשה למתן צו ביניים. לצד הבקשה למתן רשות ערעור, הגישה המבקשת גם “בקשה למתן צו ביניים”, להורות למשיבה “ליתן לה אשרה בטרם יקבע דיון וטרם תגובת המשיבה לגוף הבקשה עצמה מטעמי דחיפות וכדי שהעוררת לא תסבול חרפת רעב”. אעיר כבר כאן, כי אף שהמבקשת הכתירה את בקשתה כ”בקשה למתן צו ביניים”, הלכה למעשה, אין מדובר אלא בבקשה למתן סעד זמני בערעור (ראו: תקנה 43 לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין), התשס”א-2000 (להלן: תקנות בתי משפט לעניינים מינהליים)).

9. בהחלטתי מיום 9.2022.4, ביקשתי מאת המשיבה להגיש תגובה לבקשה למתן צו ביניים, עד יום 8.9.2022. התגובה הוגשה במועד, ובגדרה ביקשה המשיבה לראות תגובה זו, כתגובה גם לבקשת רשות הערעור גופה. לטענת המשיבה, אף שבבקשה למתן רשות ערעור ב’גלגול שלישי’ עסקינן, לא הצביעה המבקשת על קיומן של נסיבות חריגות, העשויות להצדיק מתן רשות כאמור. לדברי המשיבה, כלל הטענות ממוקדות בעניינה הפרטני של המבקשת, ותו לא. על כן, כבר מטעם זה יש לדחות את הבקשה על הסף, ועמה גם את בקשת המבקשת למתן צו ביניים. מעבר לכך נטען, לגוף הדברים, כי בקשת המבקשת, למתן רישיון זמני, עד למתן החלטה סופית בדבר מעמדה, אינה אלא בקשה למתן צו עשה, שתכליתו לשנות מצב קיים, ולא להקפיאו. דא עקא, על-פי ההלכות

המושרשות בנושא, אין מקום להעניק צו מסוג זה, פרט למקרים חריגים; המקרה שלפנינו אינו נמנה עליהם. בנסיבות אלה, ובהינתן שהמבקשת לא פעלה להסדיר את מעמדה קרוב לשנה וחצי, יש לדחות את הבקשה למתן רשות ערעור. אשר לבקשה למתן צו ביניים, נטען כי הסעד המבוקש בה חופף באופן מלא לסעד שהתבקש בבקשת רשות הערעור, ועל כן, מטעם זה בלבד יש לדחותה. לבסוף עדכנה המשיבה, כי "ביום 6.9.2022 נדון עניינה של המבקשת בפני הוועדה הבינמשרדית ההומניטרית. בהמשך לכך, כפי שנמסר לבית הדין לעררים וכפי הנמסר שוב כעת מרשות האוכלוסין, החלטה בבקשה צפויה להתקבל בתוך 30 ימים ממועד הדיון בוועדה".

10. ביום 13.9.2022, בהתאם להחלטתי, הודיעה המבקשת כי עודנה עומדת על בקשת רשות הערעור, חרף הנטען בתגובה.

11. לאחר שעינתי בטענות הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה למתן רשות ערעור, וכמוה גם הבקשה למתן צו ביניים – להידחות. כידוע, אמת המידה לבחינת בקשה למתן רשות ערעור על פסק דין של בית המשפט לעניינים מינהליים, שניתן במסגרת ערעור על החלטת בית הדין לעררים, היא מצומצמת ומאופקת (ראו, למשל, בר"ם 7197/21 מרליס נ' רשות האוכלוסין וההגירה, פסקה 9 (2.11.2021)). זאת, נוכח אופקים, מומחיותם ומקצועיותם של בתי הדין לעררים (בר"ם 8095/15 פרנדס נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (6.12.2015)). הצדקה למתן רשות ב'גלגול שלישי' לא תקום אלא אם עלה בידי מבקש הרשות להצביע על כך שמדובר בעניין המעורר סוגיה משפטית עקרונית, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים, או כאשר ישנו חשש ממשי לעיוות דין (תקנה 148א לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, החלה בהליך דנן מכוח תקנה 34 לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים); אין זה המקרה שלפני.

12. טענות המבקשת, נטועות כל-כולן בעניינה הפרטני, והן נדונו באופן מקיף וממצה, הן על-ידי בית הדין, הן על-ידי בית המשפט המחוזי. גם לא צוין כל טעם מיוחד, המעלה חשש לעיוות דין בנסיבות העניין. עוד אוסיף, כי המבקשת כמעט שלא התייחסה בבקשותיה השונות, לכך שהערעור שהגישה לבית המשפט המחוזי, לא נדחה אלא מחמת אי-תשלום אגרה וערבון – עניין שממילא תחום לדל"ת אמותיה של הערכאה הדיונית – כאשר גם מטעם זה אין מקום להעתר לבקשתה. זאת ועוד, בענייננו אמת המידה למתן רשות ערעור מצומצמת אף יותר, שכן עסקינן, הלכה למעשה, בבקשה למתן רשות ערעור על החלטה שלא להעניק סעד זמני – מסוג ההחלטות שבהן בית המשפט נוטה שלא להתערב, במסגרת הליכי ערעור (בר"ם 5893/15 BRHANE KESTA נ' משרד הפנים – רשות האוכלוסין וההגירה (1.9.2015)). מעבר לכך, הטעם העיקרי העומד ביסוד ההליך שננקט על-ידי המבקשת, הוא הטיעון לפגיעה כלכלית קשה, כמצוין לאורכה ולרוחבה של

הבקשה. לעניין זה, מאחר שהמבקשת עצמה לא פעלה להסדיר את מעמדה, משך למעלה משנה, הרי שטענתה-זו אינה נופלת באותם מקרים חריגים ונדירים, העשויים להצדיק מתן רישיון זמני, עד להכרעה בבקשה העיקרית. גם אם אניח לטובת המבקשת, כי בחלק מהזמן שבו שהתה ללא מעמד, לא היה סיפק בידה להסדיר את ענייניה, מחמת שהותה במעון לנשים מוכות, הרי שלכל הפחות, מאז חודש יולי 2021, ועד למועד שבו הגישה את הבקשה מטעמים הומניטריים, בפברואר 2022, לא נקטה המבקשת כל פעולה להסדרת מעמדה, מבלי שניתן לכך הסבר כלשהו.

13. לבסוף, כפי שהבהירה המשיבה, בתום 30 ימים מהמועד שבו התקיים דיון בוועדה הבינמשרדית, צפויה להתקבל החלטה לגבי עצם מעמדה של המבקשת בישראל, וכאמור, עד חלוף 30 ימים מן המועד שבו תתקבל החלטה זו, כפי שהורה בית הדין, לא ינקטו נגדה הליכי אכיפה. לפיכך, גם במישור 'מאזן הנוחות', אין מקום להורות עתה על מתן סעד זמני, שיביא לשינוי המצב הקיים.

אשר על כן, הבקשה למתן רשות ערעור נדחית בזאת, ועמה, נדחית גם הבקשה למתן צו ביניים.

בנסיבות העניין, ולפנים משורת הדין – לא יעשה צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ב באלול התשפ"ב (18.9.2022).

ש ו פ ט